

νεῖς, καὶ ἡ ἀκυρώσις ὅλης τῆς κανόνας, ὅσας ἐξέδωκεν ὁ προκατόχος τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν κληρικῶν, καὶ εἶτα ἰδὼν αὐτὸν πειθόμενον εἰς τὰ πάντα καὶ προσυποχόμενον τὴν διανομὴν τῆς πατρικῆς τῆς ἐσίας εἰς τὰς πτωχὰς, ἐπιτρέπει τὴν εἰσοδὸν τῆς ἐκκλησίας, ὅπως ἐξεψεν αὐτὸν κατὰ τὴν γενέθλιον τῆς σωτῆρος ἡμῶν καὶ Θεῆς ἑορτήν. Ἡ βασίλισσα Θεοφανὼ ἐξωρίθη εἰς τὴν Ἀρμενίαν εἰς τι μοναστήριον. Τινὲς συγγραφεῖς ἰσορροῦσιν, ὅτι ὁ πατριάρχης προεδιδάχθη νὰ ἐπιτιμήσῃ τὸν Τζιμισκὴν, ὁ ὁποῖος ἐζήτηε εὐπρόσωπον πρόφασιν νὰ ἐξορίτῃ τὴν βασίλισσαν. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ᾖ, ὁ βασιλεὺς ἔλαβε τὰς δύο υἱὰς, Βασίλειον καὶ Κωνσταντῖνον, κοινωνὰς τῆς βασιλείας, καὶ ἐκήρυξεν αὐτὰς δημοσίᾳ βασιλεῖς.

Ἐν τῷ μεταξὺ, οἱ Σαρακηνοὶ ἀκέσαντες τὴν τελευταίαν τῆς Νικηφόρου, συναγαγόντες δυνατὸν στρατεύμα, καὶ ἐκλέξαντες στρατηγὸν τὸν Ζώχαρ, ἄνδρα ἐμπειροπόλεμον καὶ πρακτικὸν, ἐστρατοπέδευσαν πλησίον τῆς Ἀντιοχείας, ἐλπίζοντες νὰ τὴν κυριεύσῃν, πρὶν ἢ ἔλθῃ βοήθεια. Ἀλλ' οἱ πολιορκούμενοι ἀντεστάθησαν γενναίως, ἕως ἃ ὀνομασθεῖς παρὰ τῆς βασιλέως στρατηγός, ὁ εὐνῆχος Νικόλαος, συναθροίσας εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ εἰς τὰς πλησιοχώρους ἐπαρχίας ἀξιόλογον δύναμιν, ὤρμησεν εἰς τὰς βαρβάρους αἰφνιδίως, καὶ ἐνίκησεν αὐτὰς κατὰ κράτος. Τῷ ἔπο. α. χ. μένῳ 970 ἔτει οἱ Ρῶσσοι κυριεύσαντες τὴν Βεγγα. 970. ρίαν, εἰσέβαλον εἰς τὴν μοναρχίαν μὲ 300,000 ἀνδρώπων, καὶ διαρκάσαντες τὴν Θράκην, ἐστρατοπέδευσαν πλησίον τῆς Ἀδριανουπόλεως. Ὁ Τζιμισκὴς πρῶτον ἠθέλησε νὰ συμβιβασθῇ μὲ αὐτὰς, ἀλλὰ μὴ ἐμπορῶν, ἐπρόσβαξε τὸν γυναικάδελφόν τε Βάρδαν, τὸν

ἐπονομαζόμενον σκληρόν, νὰ στρατεύσῃ ἐναντίον μὲ ὅσον δυνάμει στρατεύμα. Οἱ δὲ Βάρδας ἐστράτευσε κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Ἀδριανέπολιν· ὁμῶς φοβούμενος νὰ συγκροτήσῃ μάχην, διότι δὲν εἶχε περισσοτέρους παρὰ τὲς 13,000, πρῶτον μὲν κατέκοψεν ἐν μεγάλῳ μέρος ἐχθρῶν στρατηγηματικῶς καὶ ἐνεδρευτικῶς, ἔπειτα δὲ ἐπιπεσὼν αἰφνιδίως εἰς τὲς λοιπὰς, κατέσφαξα τὲς περισσοτέρους αὐτῶν, καὶ ἔλαβε πολλὰς αἰχμαλώτους, καὶ μόνον τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἐμπόδισεν αὐτὸν νὰ τὲς καταφανίσῃ. Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἀπέθανον ἐκ τῶν Ρωμαίων 25 μόνον ἄνθρωποι.

Ἡ εὐροῦσα τύχη τῆ βασιλέως εἰς τὰ ἔξω δὲν ἐφόβισε πολλὰς εὐγενεῖς εἰς τὰ ἔσω νὰ συνομώσῃν κατ' αὐτὴ ἐπὶ σκοπῶν νὰ ψηφίσῃν βασιλέα τὸν ἀνεψιὸν τῆ πρόην βασιλέως Βάρδαν Φωκᾶν, ὁ ὅποιος προδιδαχθεὶς ἀπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινῶν πόλει φίλης τῆς, ἔφυγεν αἰφνιδίως ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν, τὸν τόπον τῆς ἐξουρίας τῆς, μετὰ πολλῶν εὐγενῶν, καὶ κυριεύσας τὴν Καππαδοκίαν, ἔλαβε τὸ ὄνομα καὶ τὰ παράσημα τῆ βασιλέως. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἠθέλησε καὶ ὁ Λέων, ὁ πατὴρ τῆ Φωκᾶ, ὅσιν ἐξωρίσθῃ εἰς τὴν Λέσβον, νὰ φύγῃ μετὰ τῆ ἰοῦ Νικηφόρου πρὸς τὸν Βάρδαν, ἀλλὰ πιασθέντες ἀμφότεροι ἀπὸ τῆς βασιλικῆς ἀνδρώπης, καταδικάζονται εἰς θάνατον, καὶ πάλιν συγχωρῶνται. Οἱ δὲ σαλεῖς κατὰ τῆ Βάρδα Φωκᾶ Βάρδας ὁ σκληρὸς ἐλθὼν εἰς Δορύλαον, τὴν μητροπόλιν τῆς Φρυγίας, ἠγωνίσθη νὰ κατασβέσῃ τὴν ἀποασίαν ἐν εἰρήνῃ καὶ πραότητι, ἀλλ' ἔδεν κατορθώσας, ἐστράτευσε πλησίον τῆς Καισαρείας πρὸς πολιορκίαν. Οἱ δὲ πρωταῖτιοι συνωμόται τῆ Φωκᾶ συμφωνήσαντες νὰ φροντίσωσιν ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀσ-

φαλείας, ἔφυγον πρὶν ἢ ἔλθῃ ὁ Βάρδας, εἰς τρόπον ὡς ὁ Φωκᾶς ἔχων ὀλίγους ἤδη μετ' ἑαυτῆ στρατιώτας, ἀφήσας τὴν Καισάρειαν, κατέφυγε πρὸς τὸ φρέριον τὸν Τυροποιὸν, ἀποφασίσας ν' ἀντισταθῆ μίχρι τέλους. Ἀλλ' ὁ Βάρδας ἔλθων καὶ πολιορκήσας τὸ φρέριον, κατέπεισεν αὐτὸν μὲ διαφόρους ὑποχέσεις νὰ παραδοθῆ, τὸν ὅποσον ὁ βασιλεὺς συγχωρήσας, ἐξώρισεν εἰς τὴν Χίον, καὶ εἶτα ἔλαβε γυναικα τὴν Θεοδώραν, θυγατέρα τῆ Κωνσταντίνου Πορφυρογενήτη καὶ ἀδελφὴν τῆ Ρωμανῆ.

Τῷ δὲ 971 ἔτει βλέπων ὁ βασιλεὺς, ὅτι οἱ Ρῶσσοι ἀ. χ. ἠτοιμάζοντο νὰ εἰσβάλῃν εἰς τὴν μοναρχίαν πάλιν, συ- 971. ναθροῖσας ἀξιόλογον δύναμιν, καὶ ἐγχειρίσας τὰ περὶ τῆς βασιλείας εἰς ἀνθρώπους πιστὸς, ἐπέρασε κατὰ τὴν ἀνοιξιν τὸ ὄρος Αἴμον, καὶ ἐπολιόρκει τὴν Περφλάβαν, τὴν μητρόπολιν τῆς Βουλγαρίας, πρὶν οἱ ἐχθροὶ ἀκέσσωσιν αὐτὸν ἐρχόμενον. Ὀκτακιχίλιοι Ρῶσσοι ζητῶντες νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν πόλιν, κατενικήθησαν ἀπὸ τῆς Ρωμαίας, οἱ ὅποιοι θάρρησαντες, ἐπολέμησαν τὴν πόλιν ἀνδρείως καὶ θάρραλέως, ὅμως δὲν ἐδυνήθησαν διὰ τὸ ἐπιγιγνόμενον σκότος τῆς νυκτὸς νὰ τὴν κυριεύσωσι. Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ Τζιμισκῆς ἐπρόβαλεν εἰς τῆς πολιορκημένους συμβιβασμὸς ὠφελίμους, ἀλλὰ μὴ εἰσακκόμενος, ἐκυρίευσε τὴν πόλιν ἐξ ἐφόδου, κατασφάξας πολλὰς τῶν ἐγκατοίκων ἀνευ διαφορᾶς ἡλικίας ἢ γένους. Ἐν μέρος τῆς φρερᾶς, ὡς 8,000 Σκύθαι, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐπὶ σκοπῶν ν' ἀντισταθῶν ἀνδρείως. Οἱ Ρῶμαῖοι κερκοπιακότες, ἤθελον ν' ἀναβάλῃν τὴν ἐφοδὸν ἕως τῆς αὐριον, ἀλλὰ βλέποντες, ὅτι ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Τζιμισκῆς ἄρμησε κατὰ τῆ ἐχθρῆ μετ' ὀλίγων ἐκλεκτῶν καὶ ἐκιν.

δύνευεν, ἐβοήθην ἔαυτοί, ἔβτω μετὰ σκληρὰν αἰματοχυσίαν κυριεύσαντες τὸ φρέριον, ἄλλως μὲν Σκύθας ἐκρήμνισαν ἀπὸ τῆς βράχης, ἄλλως δὲ ἔσφαξαν. Ἐκ τῶν αἰχμαλώτων Βουλγάρων ἦτο ἔο Βορίσης, βασιλεὺς αὐτῶν, τὸν ὅποιον ὁ Τζιμισκῆς ὑποδεξάμενος βασιλικῶς ἔφιλανθρώπως ὁμῆ μετὰ τῆς συζύγου, τῶν τέκνων ἔολων τῶν Βουλγάρων, ἀπέλυσε δίχα λύτρων, λέγων ὅτι αὐτὸς ἐπολέμει μόνον μετὰ τῆς Ρώσσης. Ἡ κατασραφείσα πόλις Περσλάβα ἀνεκτίθη διὰ προσαγῆς τῆ βασιλέως ἔο μετωνομάσθη Γωαννέπολις.

Ἐντεῦθεν ἐσράτευσεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ Δορόσολον, πόλιν σερεὰν παρὰ τὸν Δύναθιν, ὅπε εὐρίσκοντο οἱ Ρῶσσοι, 330,000 τὸν ἀριθμὸν. Ἡ μάχη, ἣ ὅποια διήρκεσεν ἀπὸ πρωῒ ἔως ἐσπέρας, ἐχρημάτισε φονικωτάτη ἔο ἀμφιρρόεπῆς, ἔως ἔο περὶ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἤρχισαν οἱ Ρῶσσοι νὰ ἐνδίδουν, τὸ ὅποιον ἰδὼν ὁ βασιλεὺς, ὤρμησε κατ' αὐτῶν μετὰ τόσην ἀνδρίαν ἔο τόλμην, ὥσε πάντες ἔφευγον ἀτάκτως πρὸς τὸ Δορόσελον, ὅπε πολεμήσαντες πάλιν ἔο νικηθέντες, ἐπολιορκήθησαν, ἔως ἔο μὴ ἔχοντες τροφὰς, ἀπεφάσισαν νὰ σωθῶσιν, εἰ δυνατὸν, διὰ τῆ Ρωμαϊκῆ στρατεύματος πολεμῆντες, ἀπὸ τῆς ὁποῖας πολλοὶ μὲν ἐφανεύθησαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐσώθησαν. Τότε ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Σφενδοσλάβος βλέπων ἑαυτὸν ἀνίκανον νὰ ἀντισταθῆ εἰς τῆς Ρωμαῖς, ἔκαμε μετὰ τῆ βασιλέως εἰρήνην, τῆς ὁποῖας αἱ συνθήκαι ἦσαν αὐται· ὁ μὲν Ρωσσικὸς στρατηγὸς νὰ γνωρίζεται ὡς φίλος ἔο σύμμαχος τῆς Ρωμαϊκῆς βασιλείας, οἱ δὲ συμπατριῶταί τε νὰ ἐπιστρέψωσιν ἐκ τῆς Βουλγαρίας εἰς τὴν πα-

τρίδα ἐλευθέρως, ἢ τέως γὰ κατασαθῆ
ἐλεύθερον τὸ ἐμπόριον μεταξὺ τῶν δύο
ἔθνων. Μετὰ ταύτην τὴν εἰρήνην ἦλθεν ὁ Σφενδο-
σλάβος πρὸς τὸν βασιλέα, ὁ ὅποιος ὑπεδέξατο αὐ-
τὸν φιλοφρόνως, ἢ ἐτίμησε πλεσίως. Οἱ δὲ Ρῶσσοι
ἐν τῇ ἐπιστροφῇ ἀναγκαζόμενοι γὰ διαβῆν διὰ τῆς χώ-
ρας τῶν Πατζινάκων, ἐπολεμήθησαν ἀπὸ τῆτος τὸ
ἄγριον ἢ βάρβαρον ἔθνος, ἢ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐφο-
νεύθησαν, ὧν εἷς ἦν ἢ ὁ στρατηγὸς Σφενδοσλάβος.
Τοιούτῳ τρόπῳ καταπαύσας ὁ βασιλεὺς τὸν πόλεμον
μετὰ τῶν Ρῶσσων εὐτυχῶς, ἐτείχισεν ὅλας τὰς πα-
ρὰ τὸν Δύναβιν πόλεις, ἢ εἶτα ἐπέστρεψεν εἰς Κων-
σταντινέπολιν ἐν θριάμβῳ, ὅπε ἀπήντησαν αὐτῷ ἔξω
τῆς πόλεως ὁ πατριάρχης, οἱ ἱερεῖς, ἢ βυβλή ἢ ὁ
λαὸς, ἢ ἡ μὲν εἰκὼν τῆς Θεομήτορος ἡμῶν ἐπροπο-
ρεύετο ἐπὶ τῆς ἀμάξης, ὁ δὲ βασιλεὺς καθήμενος
ἐπὶ λευκῆ ἵππῃ, εἴρχετο κατόπιον, ἢ εἰσέβη πολυ-
κροτῆμενος ἀπὸ πάντας εἰς τὴν πόλιν (1).

Ὁ ἦν βασιλεὺς μόλις ἐμβὰς εἰς τὴν Κωνσταντι-
νέπολιν, ἠναγκάσθη γὰ στρατεύσῃ ἐναντίον τινῶν πό-
λεων ἐν τῇ ἀνατολῇ, αἱ ὅποιαι ἀπεσάτησαν ἐν τῷ
καιρῷ τῆ πολέμου μετὰ τῶν Ρῶσσων, ἢ ἄλλας μὲν
ὑποτάξας βίᾳ, ἄλλας δὲ ἐκυσίως, ἔφθασεν εἰς τὴν
Δαμασκὸν, ὅπε διατρίβων ἱκανὸν χρόνον, ἢ μαθὼν
ὅτι Βασίλειος ὁ εὐνῆχος ἤρπασε σχεδὸν ὅλης τῆς θη-
σαυρὸς αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἐκυβέρνα ἀδίκως
καὶ παρανόμως, εἶπε σενάζων, ὡ τῆς δυσυχίας
τῆς Ρωμαϊκῆς βασιλείας, ἢ ὅποια κλέπ-

(1) Κεροπαλ. αὐτόθ. Κεδρην. ἢ Λέων ὁ Γραμματ. εἰς
Τζιμισκ.

τεται τοις τοτρόπως ἀπὸ φιλάργυρον καὶ ὑψηλόφρονά εὐνῆχον! Οὗτος ὁ Βασίλειος, ὁ ὁποῖος ἐπολέμησεν εὐτυχῶς πολλάκις κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ συνήργησε πολὺ πρὸς τὴν βασιλείαν τῆς Νικηφόρου, παρὰ τῆς ὁποῖα καὶ ἀξιώθεις ἑνὸς τῶν πρώτων ἀξιωματίων, ἀφῆθη καὶ ἀπὸ τὸν Τζιμισκῆν διὰ τὴν ἐμπειρίαν καὶ φρόνησιν, μαθὼν παρὰ τῶν ἐν τῇ βασιλικῇ αὐτῇ φίλων τὸν λόγον τῆ βασιλέως, ἐφοβήθη, καὶ ἀποφασίσας νὰ ἐμποδίσῃ οἰωδῆποτε τρόπῳ τὰ ἐκ τέττε ἄτοπα ἐπακολυθήματα, κατέπεισε μὲ δῶρα καὶ ὑποχέσεις τὰς βασιλικὰς οἰνοχόους νὰ φαρμακώσωσι τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος φθειρόμενος κατ' ὀλίγον ἀπὸ 976. τὸ δηλητήριον, ἀπέθανε πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινῆπολιν, βασιλεύσας 6½ χρόνους, δακρυόμενος ἀπὸ ὄλους τὰς ὑπηκόους, καὶ μάλιστα τὰς ἐν Κωνσταντινῆπόλει, τὰς ὁποῖα ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὰς μεγάλας καὶ βαρεῖς φόρους τῶν προκατόχων βασιλέων. Αὐτὸς πρεπόντως θαυμάζεται ὡς δίκαιος, ὀλιγαρκῆς, ἀνδρεῖος καὶ θεόφοβος, ὁ ὁποῖος πρῶτος αὐτὸς ἐνεχάραξεν εἰς τὰ νομίσματα τὴν εἰκόνα τῆ σωτῆρος ἡμῶν ἔχουσιν αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν· Ἰησῦς Χριστὸς βασιλεὺς βασιλέων· τῆτο δὲ καὶ οἱ καθεξῆς ἐτήρησαν βασιλεῖς.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

Ἀποθνήσκων ὁ Τζιμισκῆς ἄτεκνος, ἐψήφισε διαδόχους τὸν Βασίλειον καὶ Κωνσταντῖνον, τὰς ἡδὲ τῆ νεωτέρου Ρωμαῖνῆ ἐκ τῆς Θεοφανῆς· ἐπειδὴ ὅμως ἦσαν ἔτι πολλὰ νέοι, ὁ μὲν Βασίλειος ἐτῶν 19, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος 13, παρέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς βασιλείας ὁ εὐνῆχος Βασίλειος, ὁ ὁποῖος ἀνακλήσας ἀπὸ τὴν

ἔξοριαν τὴν Θεοφανῶ, τὴν μητέρα τῶν νέων βασιλέων, ἐφρόντισε ν' ἀκρωτηριάσῃ τὴν πολλὴν δύναμιν τῆ Βάρδα Σκληροῦ, τὸν ὁποῖον φθονῶν διὰ τὴν ἀρχιστρατηγίαν καὶ πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν τῶν στρατιωτῶν, ὑσέρισε τῆ ἀξιώματος, καὶ κατέστησεν ἀρχηγὸν τῶν ἐν Μεσοποταμίᾳ ταγματῶν, προσάξας καὶ ἐπαγρυπνῆ καὶ φυλάττει τὰς ἐκδρομὰς τῶν Σαρακηνῶν. Ὁ Σκληρὸς ὑπήκουσε καὶ μὴ θέλων εἰς τὰς προσαγὰς τῆ δεσπότη, καὶ ἔλθων εἰς Μεσοποταμίαν, ἐφανέρωσε εἰς τὴν στρατηγὸς τὴν ὀργὴν κατὰ τῆ ἀντιζήλου· ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ὑπέχοντο βοήθειαν καὶ παρεκίνησεν ν' ἀποσατήσῃ, ἐκήρυξεν ἑαυτὸν βασιλέα μὲ μεγάλην χαρὰν ὅλη τῆ στρατεύματος· καὶ ἔτιω διατρίψας τὸν χειμῶνα εἰς πολεμικὰς ἐτοιμασίας, καὶ συνάψας συμμαχίαν μετὰ τῶν Σαρακηνῶν, οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν αὐτῷ πολλὰ χρήματα καὶ ἵππους, ἐστράτευσε ἐν ἀρχῇ τῆ θέρους εἰς Κωνσταντινέπολιν. Ὁ δὲ Βασίλειος ἀκέσας τὰ γινόμενα, ἐταράχθη σφόδρα, καὶ ἠγωνίζετο ν' ἀποφύγῃ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον. Διὸ πρῶτον μὲν ἐπρόσαξε τὸν Πέτρον, ὅστις ἐχειροτονήθη ἀντὶ τῆ Σκληροῦ στρατηγὸς ἀπάντων τῶν ἀνατολικῶν στρατευμάτων, καὶ στρατοπεδεύσῃ πανστρατιᾶ πλησίον τῆς Καισαρείας, ἔπειτα δὲ παρήγγειλεν εἰς τὸν Σύγκελον, τὸν ἐπίσκοπον τῆς Νικομηδείας, ἄνδρα ἐλλόγιμον καὶ ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ διαβόητον, ν' ἀγωνισθῆ καὶ καταπέισῃ, εἰ δυνατόν, τὸν Σκληρὸν καὶ παραιτήσῃ τὰ ἄδικα ζητήματά τε, καὶ ν' ἀπολύσῃ τὸ στρατεύματά τε. Ὁ Σκληρὸς ὑπεδέξατο τὸν ἐπίσκοπον μετὰ πάσης εὐλαθείας καὶ τιμῆς, καὶ ἀκροασάμενος αὐτὸν προσεκτικῶς, ἀπεκρίθη συντόμως, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ καὶ παραιτήσῃ τὴν πορφύραν, τὴν ὁποῖαν ἤδη ἐνεδύθη, κατ' ἄλλον τρόπον, εἰμὴ ἀποθνήσκων μετὰ τὰ ὄπλα

εἰς τὰς χεῖρας. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆ ἐπισκόπου εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν, ἐπροσάχθη ὁ Πέτρος νὰ προκαταλάβῃ ὅλας τὰς παρόδους, καὶ εἰ μὲν πολεμηθῆ, νὰ εἶναι ἕτοιμος πρὸς γενναίαν ἀντίστασιν, εἰδὲ μὴ, νὰ κἀθῆται ἡσυχος. Ὁ Σκληρὸς ὅμως ἐνίκησε πᾶν τὸ ἐμπόδων, καὶ ἐλθὼν ἐστρατοπέδευσε ὀλίγον τι μακρὰν ἀπὸ τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων. Μετὰ πολλὰς ἀνωφελεῖς ἀκροβολισμὸς, ὁ Σκληρὸς ὀρμήσας ἐξαίφνης εἰς τὸ στρατεῦμα τῆ βασιλέως, κατέκοψε πολλὰς αὐτῶν, τὰς δὲ λοιπὰς τρέψας εἰς φυγὴν, ἐκυρίευσε τὸ στρατόπεδον, ὅπως εὔρε πολὺν πλῆθον καὶ ἄπειρα λάφυρα.

Αὕτη ἡ νίκη παρεκίνησε πολλὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὸν νικητὴν ὁ ὁποῖος ἐπαιρόμενος ἐπὶ τῆ εὐταχίᾳ, δὲν ἐδέχθη μήτε τὰς πρέσβεις, οἱ ὁποῖοι ἤλθον πρὸς αὐτὸν, φέροντες ὠφέλιμα καὶ εὐλογοφανῆ προβλήματα. Ἐν τέτοις, ἀκῆσας ὁ Σκληρὸς, ὅτι ὁ Λέων, ὁ ἀντὶ τῆ Πέτρος χειροτονηθεὶς ἀρχιεπίσκοπος, ἤλθεν εἰς Φρυγίαν, καὶ ἐκεῖθεν ἐστράτευσε κατὰ τῶν ὑποταχθεισῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν, ἠναγκάσθη νὰ διαιρέσῃ τὸ στρατεύμα, καὶ νὰ σείλῃ στρατιώτας πρὸς βοήθειαν. Μετ' οὗ πολὺ συνέβη μάχη ἐκατέρωθεν, ἐν ἣ ὁ Λέων ἐνίκησε, φονεύσας καὶ λαθῶν αἰχμαλώτους πολλὰς τῆ ἐχθρῆ. Μιαθῶν ὁ Σκληρὸς τὴν γενομένην φθορὰν τῆ στρατείας τούτης, ἀφίνει τὴν Καππαδοκίαν, ἐπιδιώκει καὶ φθάσει τὸν Λέοντα εἰς ὀλίγας ἡμέρας, καὶ νικᾷ αὐτὸν κατὰ κράτος. Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἀπέθανον πολλοὶ τῶν στρατηγῶν τῆ βασιλέως· ὁ δὲ Λέων μετὰ καὶ ἄλλων ἀρχόντων ἐλήφθη αἰχμάλωτος· ὅσοι δὲ ἀφέντες τὸν Σκληρὸν, ἠνώθησαν μετὰ τῆ Λέοντος, ἀπέτυ-

φλώθησαν ἐπ' ὄψει παντὸς τῆ στρατεύματος· ὁ δὲ Λέων ἔλαβε μὲν φιλάνθρωπον μεταχείρισιν, ἐφυλάττετο ὅμως πεφυλαγμένως.

Ὁ δὲ Βάρδας, μετὰ ταύτην τὴν λαμπρὰν νίκην, ἐστράτευσε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Νίκαιαν, τὴν μητρόπολιν τῆς Βιθυνίας, πεποιθὼς, ὅτι θέλει τὴν κυριεύσει κατὰ πρώτην προσβολήν. Ἀλλὰ Μανυὴλ πατρικίος ὁ Ἑρωτικός, ὅσις ἐσάλη παρὰ τῆ Βασιλείῃς πρὸς βοήθειαν μετὰ μεγάλης δυνάμεως, ἀπέκρησε τὸν ἐχθρὸν εἰς πολλὰς ἐφόδους, ὥστε ἕτος ἀπεφάσισε νὰ τὴν πολιορκήσῃ. Ὁ Μανυὴλ ἐννοήσας τὸν σκοπὸν αὐτῆ, καὶ γινώσκων τὴν σιτόδειαν ἐν τῇ πόλει, ἐγέμισε τὴς κενῆς σιτοβολῶνας μὲ ἄμμον, ἔπειτα δὲ σκεπάσας αὐτῶν τὴν ἐπιφάνειαν μὲ σίτον, ἔδειξεν εἰς μερικὲς αἰχμαλώτους τῆ ἐχθρῆ, οἱ ὅποιοι ἀπολυθέντες, ἦλθον καὶ εἶπαν εἰς τὸν Σκληρὸν, ὅτι ματαίως ἠγωνίζετο νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκειτο σίτος ἐν ἀφθονίᾳ. Μετ' ἕ πολὺ δὲ ἔσειλη καὶ ὁ Μανυὴλ πρέσβεις πρὸς τὸν Σκληρὸν, μηνύων αὐτῷ καὶ λέγων, ὅτι μὴ θέλων νὰ παραδοθῇ εἰς τὸ ἄσφατον τῆς τύχης τῆ πολέμου, ἤτο πρόθυμος νὰ παραδώσῃ τὴν πόλιν ἐπὶ συμφωνίᾳ μάλιστα τῆ νὰ ἐξέλθῃ τὸ στρατεῖμα μὲ τὰ ὅπλα καὶ τὰ λοιπὰ σκεύη ἀκωλύτως, καὶ νὰ ὑπάγῃ ἀβλαβῶς εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν. Ὁ Σκληρὸς ἐσερξεν ἀσμένως εἰς πάντα· ἠνιάθη ὅμως εἰς ἄκρον, ὅτε ἐμβὰς εἰς τὴν πόλιν, ἶδε τὸ σόφισμα καὶ τὴν πόλιν ἔρημον ἀπὸ τροφῶν. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Νικαίας, ἠταιμάζετο ὁ Σκληρὸς νὰ στρατεύσῃ εἰς Κωνσταντινέπολιν, ὅπε εἶχε πολλὰς φίλους· ἀκέσας δὲ, ὅτι Βάρδας ὁ Φωκᾶς, τὸν ὄπισθεν ὁ Βασίλειος ἀνακκλέσας ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, ἐχειροτό-

νησεν ἀρχισράτηγον, ὡς τὸν μόνον ἀξιόμαχον στρατηγὸν, ἦλθεν εἰς τὸ Ἀμίριον μετὰ μεγάλης δυνάμεως, ἐσράτευσεν αὐτῷ, καὶ ἔλθων ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τὴν στρατιώτας τῷ Φωκᾷ, οἱ ὅποιοι διὰ τὰς πολλὰς προλαβέσας φθορὰς ὑπέπεσον εἰς τοιαύτην δειλίαν καὶ ἀθυμίαν, ὥστε ματαίως ἠγωνίζετο ὁ στρατηγὸς αὐτῶν νὰ τὴν Σαρρύνη μὲ λόγους καὶ μὲ τὸ παράδειγμα τῷ.

Μὴ δυνάμενος ὁ Φωκᾶς ν' ἀντισταθῆ, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Φρυγίαν, καὶ ἐνταῦθα συναγαγὼν μεγάλην δύναμιν ἀπὸ τὴν Ἰβηρίαν καὶ ἄλλας ἐπαρχίας, αἱ ὅποια ἔμειναν πισαί, ἀπεφάσισε νὰ διακινδυνεύσῃ καὶ δευτέραν μάχην. Διὸ στρατεύσας εἰς τὴν Καππαδοδοκίαν, ἀπήντησε τὸν Σκληρὸν ἐν τῇ πεδιάδι ὀνομαζομένη Παγκαλεία, ὅπερ γενομένης συμπλοκῆς ἐκατέρων τῶν μερῶν, οἱ στρατιῶται τῷ Φωκᾷ, μετὰ γενναίαν καὶ σκληρὰν ἀντίστασιν, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐνδώσῃ, αὐτὸς δὲ ὁ ἀνδρείος στρατηγὸς ἀποφασίσας νὰ νικήσῃ, ἢ ν' ἀποθάνῃ ἐνδόξως, ἐπέρασε διὰ τῶν ἐχθρικῶν ταγμάτων, καὶ μονομαχήσας μὲ τὸν Σκληρὸν, ἐπλήγωσεν αὐτόν. Οἱ στρατιῶται τῷ Σκληρῷ βλέποντες τὸν ἵππον τῷ περιπλανώμενον καὶ κατηματωμένον, καὶ συμπεραίνοντες ἐκ τούτου τὸν θάνατον τῷ στρατηγῷ, ἐφοβήθησαν τόσον, ὥστε ἢ μόνον δὲν ἐφρόντισαν νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν βασιλικὴν στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἤρχισαν νὰ φεύγωσιν, ἀλλ' ἔφευγον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀτάκτως καὶ κατὰ κεφαλῆς, ἄλλοι μὲν πίπτοντες κατὰ κρημνῶν, ἄλλοι δὲ πηδῶντες εἰς τὸν ποταμὸν Ἀλυν, ὅπερ πολλοὶ ἐπνίγησαν. Τοιαυτοτρόπως ἡ πλάσιγξ τῆς νίκης ἐκλινεν ἐξαίφνης πρὸς τὴν στρατιώτας τῷ Φωκᾷ, οἱ ὅποιοι κατεδίωκον τὴν ἐχθρὴν μὲ μεγάλην

σφαγήν. Ο΄ δὲ Σκληρὸς ἔφυγε ματ΄ ὀλίγων ἰππέων εἰς τὴν Μαρτυρέπολιν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Βαβυλώνα, ἐπικαλόμενος τὴν σκέπην καὶ βοήθειαν τῆ ἐκεῖ βασιλέως Χοσρόου. Ο΄ δὲ Βασίλειος, ὡς ἔμαθε τῆτο, ἔσειλε πρέσβεις πρὸς τὸν Χοσρόην, οἱ ὁποῖοι τῆτον μὲν παρεκίνευ νὰ παραδώσῃ εἰς αὐτὸς τὸν ἀποστάτην, εἰς δὲ τὸν Σκληρὸν καὶ τὸς μετ΄ αὐτῆ ὑπέχοντο συγχώρησιν παρὰ τῆ βασιλέως καὶ ἀποκατάσασιν εἰς τὴν προτέραν τιμὴν, πλὴν εἰάν παραιτήσωσι τὰ ζητήματά των, καὶ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ οἰκεία. Ο΄ Χοσρόης μαθὼν, ὅτι οἱ πρέσβεις συνδιείλεγοντο κρυφίως μετὰ τῆ Σκληρῆ, ἐπρόσαξε νὰ φυλακίσωσι καὶ τῆτον καὶ κείνους· ἔτος δὲ μετ΄ ὀλίγον ἐλευθερωθεῖς, ὡς θέλωμεν ἰδῆ παρακατιῶν, πρῆξένησε νέας ταραχὰς εἰς τὴν μοναρχίαν.

Μετὰ τὴν καταδάμασιν τῆ ἐχθρῆ, ἀπεφάσισεν ὁ Βασίλειος, ὁ μόνος ἤδη αὐτοκράτωρ, νὰ τιμωρήσῃ τὸς Βελγάρους, τῶν ὁποίων ὁ βασιλεὺς Σαμυὴλ κατέδραμε καὶ διήρπασε τὴν Θράκην, Μακεδονίαν, Θεταλίαν, Ἑλλάδα καὶ Πελοπόννησον, ἐν ᾧ τὰ στρατεύματά τε ἐπολέμην ἀλλάχῃ. Διὸ στρατεύσας μετὰ μεγάλης δυνάμεως εἰς τὴν Βελγαρίαν, χωρὶς νὰ φανερώσῃ τὸν σκοπόν τε εἰς τὸν Φωκᾶν, ἢ εἰς ἄλλον τι νὰ τῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ δυναστῶν, κατόπιν μὲν ἀφῆκε τὸν Λέοντα Μελισσηνὸν, προσάξας νὰ φυλάττῃ τὰς δυχωρίας, αὐτὸς δὲ ἐπορεύθη κατ΄ εὐθὺ εἰς τὴν Σαρδικὴν, διὰ νὰ τὴν πολιορκήσῃ. Ἐν τέτοις, ἔλθων νυκτὸς πρὸς τὸν βασιλέα ὁ Στέφανος, ὁ ἐπνομαζόμενος Κοντοσέφανος, ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν δυτικῶν ἔθνων καὶ μέγας ἐχθρὸς τῆ Λέοντος Μελισσηνῆ, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐπιστρέξῃ ἴσον τάχος εἰς τὴν Κων.

φαινετόν, ὅτι ὁ Λέων ἐσράτευσεν αὐτῷ ἐπὶ σκοπῶν ἢ ἀρπάσῃ τὴν βασιλείαν. Ὁ βασιλεὺς ἀκέσας ταῦτα ἐξορυσθήσῃ, καὶ εὐθέως ἐπρόσαξε τὸ σράτευμα ἢ ἀναχωρήσῃ κείνην τὴν νύκτα, καὶ μετὰ πολλὰς δυσκολίας καὶ φθορὰς ἔφθασεν εἰς τὴν Φιλιππέπολιν, ὅπῃ εὐρῶν τὸν Λέοντα ἀμετακίνητον καὶ ἐπιμελῶς τηρῶντα τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ φυλακὴν, ἐπετίμησε τὸν Στέφανον, καὶ αὐτὸν μὲν ὑσέρησεν ἀπὸ τῆς ἀξιώματος, ἀντ' αὐτῷ δὲ κατέστησεν ἀρχισράτηγον (δομέσικον τῶν χολῶν) τὸν ἀντίζηλόν τε· ἐπειδὴ δὲ ὁ Στέφανος διῆχυρίζετο πάντοτε, ὅτι ὁ Λέων ἐμελέτα τῶντι ἢ ἀρπάσῃ τὴν βασιλείαν, ὁ βασιλεὺς ἐθυμώθη τόσο, ὥστε ἀνακηδήσας ἀπὸ τῆς θρόνου, καὶ δραξάμενος ἀπὸ τῶν τριχῶν καὶ τῆς γενεᾶδος, κατεκύλιεν εἰς τὴν γῆν.

Ὁ δὲ Βάρδας ὁ Φωκᾶς, ὁ ἀρχισράτηγος τῶν Ἀνατολικῶν ἐθνῶν, ἰδὼν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπεχείρησε τὴν ἐπὶ τῆς Βελγάρου ἐκστρατεῖαν κρυφίως, καὶ φοβόμενος, μήπως ὁ νέος βασιλεὺς πράττη τῷ λοιπῷ ὡς βέλεται καὶ δίχα τῆς γνώμης αὐτῷ, ἐφαντάζετο ἢ ἀρπάσῃ τὴν ὑπέροχον δύναμιν, καὶ οἱ λοιποὶ στρατηγοὶ ἐνοῶντες τὸ αἴτιον τῆς ὀργῆς τε, ἐθάρρουν αὐτὸν εἰς τὸ μελετώμενον, καὶ ὑπέχοντο νὰ τὸν βοηθήσῃ ἄχρι τέλους, εἰς τρόπον ὥστε μετὰ πολλὰς μισικὰς συνδιαλέξεις συνῆλθον ὅλοι εἰς τὸν οἶκον τῆς μαγίστης Εὐσταθίας Μαλεΐνης, καὶ ἐνδύσαντες αὐτῷ τὸν Φωκᾶν τὰ βασιλικά παράσημα, ἐκήρυξαν ὁμοφώνως αὐτοκράτορα. Ἐν τῆτοις, ἐλευθερωθεὶς ὁ Βάρδας Σκληρὸς, περὶ τῆς ὁποῖα διηγήθημεν ἀνωτέρω, ἀπὸ τῶν δεσμῶν παρὰ τῆς Χοσρῶς, βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐλθὼν εἰς Μεσοποταμίαν μετὰ 3,000 στρατιωτῶν, ἐκήρυ-

ξεν ἑαυτὸν βασιλέα· μαθὼν δὲ τὴν ἀποσασίαν τῆ Φωκᾶ, μετὰ πολλὴν σκέψιν, πρὸς μὲν τὸν Φωκᾶν ἔγραψεν ὑποχόμενος νὰ τὸν βοηθήσῃ καὶ νὰ μεδέξῃ τῆς βασιλείας, τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆ Ρῶμανὸν παρεκίνησε νὰ φύγῃ κρυφίως εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν πρὸς τὸν βασιλέα, διὰ τῆ ὁποῖα ἐνόμιζεν, ὅτι εἰ μὲν ὁ Φωκᾶς νικήσῃ, ἤθελε δυνηθῆ νὰ τὸν καταπέισῃ νὰ συγχωρήσῃ τὸν υἱὸν τε, εἰδεμῆ, δὲν ἐδίσαζεν, ὅτι ὁ υἱὸς τε θέλει δυνηθῆ νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ καὶ περὶ αὐτῆ. Ὁ μὲν ἔν Ρῶμανὸς ἔλθων εἰς Κωνσταντινέπολιν κατὰ τὴν συμβεβλην τῆ πατρὸς, ἐτιμήθη πολὺ παρὰ τῆ βασιλέως, καὶ ἀνεβιβάθη εἰς τὰ πρῶτις ἀξιώματα τῆς βασιλείας, ὁ δὲ Σκληρὸς ἔλαβε πάντῃ διαφορετικὴν μεταχείρισιν παρὰ τῆ Φωκᾶ· ἐπειδὴ αὐτοὶ πρῶτον μὲν ἐσυμφώνησαν ἐν ἑαυτοῖς, ὁ μὲν Σκληρὸς νὰ λάβῃ τὴν Ἀντιόχειαν, Φοινίκην, Παλαιστίνην, κοίλην Συρίαν, Μεσοποταμίαν καὶ Αἴγυπτον, ὁ δὲ Φωκᾶς τὴν Κωνσταντινέπολιν καὶ τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας· ὕστερον δὲ, ὅτε ἠνώθησαν καὶ τὰ δύο στρατεύματα, ὁ Φωκᾶς πιάσας τὸν Σκληρὸν δολίως, ἐγύμνωσεν ἀπὸ τῶν βασιλικῶν παρασήμων, καὶ ἐφύλαττεν ἐν φυλακῇ.

Οἱ στρατιῶται τῆ Σκληροῦ ἀπεσάτησαν μὲν, ἠναγκάστησαν δὲ νὰ ὑποταχθῶσι, καὶ τέλος κατέπεισθησαν νὰ γένωσι μισθοφόροι στρατιῶται τῆ Φωκᾶ, ὁ ὁποῖος ἔχων ἤδη ἰκανὴν δύναμιν, τὸν μὲν Καλοκυρὸν Δελφινᾶν ἔσειλε μὲ ὀλίγης στρατιώτας εἰς τὴν Χρυσόπολιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆ λοιπῆ στρατεύματος ἐστράτευσε εἰς τὴν Ἄβυδον, διανοόμενος μετὰ τὴν ἄλωσιν ταύτης τῆς πόλεως νὰ πολιορκήσῃ καὶ αὐτὴν τὴν Κωνσταντινέπολιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν, ἐν τέτοις, τὰ κινήματα τῆ ἐχθροῦ, διέβη νυκτὸς τὸν Βόσπορον, καὶ

ἐπιπεσῶν ἐξαίφνης κατὰ τῆ Δελφινᾶ, τὸ μὲν στρατευμά τε ἔτρεψεν εἰς φυγὴν, αὐτὸν δὲ μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν ἀρχόντων τῆ στρατεύματος πιάσας αἰχμαλώτους, ἀνεσαύρωσεν εἰς διάφορα δένδρα πρὸς παράδειγμα τῶν ἄλλων. Ὁ δὲ Φωκάς εὐρὼν ἀνδρείαν ἀντίστασιν εἰς τὴν Ἀβυδὸν, τῆς ὁποίας οἱ ἐγκάτοικοι καὶ οἱ στρατιῶται ἔλαβον θάρρος διὰ τὸν ἐλθόντα βασιλικὸν εὐλογίαν, καὶ βλέπων, ὅτι μετ' ἕ πολὺ ἔφθασαν ὁ Βασίλειος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆ Κωνσταντῖνος, ἐπεφάσιςε νὰ συγκροτήσῃ μάχην· καὶ ἀφήσας ἱκανὸς στρατιώτας πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς πολιορκίας, παρέταξε τὸ λοιπὸν στρατεύμα εἰς μίαν πλησίον τῆς Ἀβύδου κειμένην πεδιάδα. Ἐκ δὲ τῶν βασιλικῶν στρατηγῶν τινὲς μὲν ἐδόξαζον νὰ κλεισθῆν εἰς τὴν Ἀβυδὸν, καὶ νὰ προσμείνην νέας δυνάμεις· ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ περισσότεροι στρατηγοὶ ἀντεδόξαζον νὰ πολεμήσῃν παρευθὺς, ἀντιπαρέταξαν τὸ στρατευμάτων εἰς τὴν αὐτὴν πεδιάδα, εἰς ἣν εὐρίσκετο καὶ ὁ ἀποσάτης. Τῆτων δ' ἔτιως ἐχόντων, ἀπέθανεν ὁ Φωκάς, τῆ ὁποίας τὸν θάνατον ἰσορῆσιν οἱ συγγραφεῖς ποικιλοτρόπως· ἡ δὲ πιθανωτέρα δόξα εἶναι, ὅτι ὁ πισικώτατος αὐτῆ τῶν ὑπηρετῶν, ὀνομαζόμενος Συμεὼν, καταπειθεῖς ὑπὸ τῆ βασιλέως, ἔδωκεν αὐτῷ πιεῖν φάρμακον.

Μετὰ τὸν θάνατον τῆ Φωκά, οἱ στρατιῶταί τε ἔφευγον ἀτάκτως, ἀπὸ τῆς ὁποίας πολλοὶ μὲν κατεκόπησαν ἀπὸ τῆς ἐπιδιώκοντος βασιλικῆς στρατιώτας, οἱ δὲ πεπισσότεροι πρωταῖτιοι τῆς ἀποστασίας πιασθέντες, ἐτιμωρήθησαν εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν ἀξίως κατὰ τὰ ἔργα των. Ὡς τὸσον, ὁ θάνατος τῶν Φωκά καὶ ἡ φθορὰ τῆ στρατεύματος τε δὲν ἔπαυσε τὸν ἐμφύλιον πόλεμον· ἐπειδὴ ὅσοι ἐκ τῶν φίλων τῆ Φωκά

ΚΕΦ. ΚΕ΄. ΒΑΣΙΛ. ΒΑΣΙΛ. ΚΑΙ ΚΩΝΣΤ. 167

διέφυγον τὸν κίνδυνον, ἐλευθερώσαντες τὸν Σκληρόν, παρεκίνηον νὰ ἐπιμείνη εἰς τὰ πρῶην ζητήματά τε· αὐτὸς δὲ, ἔ γέρων ἤδη, κατεπείσθη, ἔ στρατεύσας εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ἐκυρίευσεν πολλὰς πόλεις. Τότε λαβὼν παρὰ τῆ βασιλέως ἔ τῆ ἱεῖ Ρωμανῶ ἐπισολὰς, ἐν αἷς ἐκεῖνος μὲν ὑπέχετο συγχώρησιν καὶ ὑπεράσπισιν, ὁ δὲ ἰὸς αὐτῆ παρεκάλει αὐτὸν νὰ μὴ περιπλέκη τὴν μοναρχίαν εἰς νέες πολέμους, ἀλλὰ νὰ ζήσῃ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς ἐν εἰρήνῃ ἔ ἡσυχίᾳ μεταξὺ τῶν φίλων ἔ συγγενῶν, κατεπείσθη, ἔ ἔλθων εἰς Κωνσταντινέπολιν, ἐτιμήθη ὁμῶς μετὰ τῶν αὐτῆ φίλων διαφερόντως ἀπὸ τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἔκαμεν αὐτὸν κροπαλάτην.

Μετὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν ἐμφυλίων πολέμων ὁ Βασίλειος διῆλθε τὴν Μακεδονίαν ἔ Θράκην, ἔ ἀφήσας εἰς Θεσσαλονίκην ἀρκετὸν εῤάτευμα διὰ νὰ φοβῆ τῆς Βεργάρων, ἐπέρασε μὲ τὸ λοιπὸν εἰς τὴν Ἀσίαν, διὰ νὰ διατάξῃ τὰ πράγματα τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν· διαβαίνων δὲ διὰ τῆς Καππαδοκίας, ἐξενίσθη μεγαλοπρεπῶς αὐτὸς ἔ τὸ εῤάτευμά τε ὅλον ἀπὸ τὸν Εὐσάθειον Μαλεῖνον τὸν ἐκείσε εῤατηγόν. Ὁ πλῆθος, τὸν ὁποῖον ἔδειξε τότε ὁ Μαλεῖνος, προξένησεν εἰς τὸν βασιλέα τοιαύτην ὑπόψιν, ὥσε ἐπὶ προφάσει ἰδιαίτερας εὐνοίας πρὸς αὐτὸν ἔλαβε μεθ' ἑαυτῆ εἰς Κωνσταντινέπολιν, χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσῃ ποτὲ ν' ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν διὰ νὰ μὴ προξενήσῃ ταραχὰς εἰς τὴν μοναρχίαν, ἔ διὰ νὰ δημεύσῃ αὐτὸς μετὰ τὸν θάνατόν τε πᾶσαν τὴν περιεσίαν. Ὁ βασιλεὺς ἐπιστρέψας εἰς Κωνσταντινέπολιν, καὶ ἀκέσας, ὅτι Σαμῆλ, ὁ βασιλεὺς τῶν Βεργάρων, ἔ

κυρίευσεν τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ μετὰ τῆτο διαβάς τὸν Πηνειὸν, διήρπαξε τὴν Θετταλίαν, Βοιωτίαν καὶ Ἀττικὴν, καὶ ἔτι μερικὰ τάγματα τε εἰσέβησαν καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἔσειλε κατ' αὐτῆ τὸν Νικηφόρον Οὐρανὸν, τὸν ἄρχοντα τῶν δυτικῶν ἔθνων, μετὰ μεγάλης δυνάμεως. Ὁ Οὐρανὸς ἀφήσας τὰ πολεμικὰ σκεύη εἰς τὴν Λάρισσαν, καὶ περιπατῶν σπεδαίως, ἔφθασεν εἰς τὸν Σπερχειὸν, ἄντικρυ τῆ ὁποῖε εἰςρατοπέδευεν ὁ ἔχθρὸς· καὶ διαβάς τὸν ποταμὸν διὰ νυκτός, ὤρμησεν ἔξαιφνης εἰς τὴς ἀμερίμνης Βεργάρης, ἀπὸ τὴς ὁποῖε ἄλλοι μὲν ἐπλανῶντο εἰς τὴν χώραν ἄρπάζοντες καὶ λεηλατῶντες, ἄλλοι δὲ ἐκοιμῶντο, καὶ κατέκοψεν αὐτῶν πολλὰς, καὶ τὸ στρατόπεδον ἐκυρίευσεν ὁμῆ μετὰ τῶν σκευῶν καὶ πολλῶν αἰχμαλώτων· ὁ δὲ Σαμὴλ καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆ πληγωθέντες, μόλις ἐκρίβησαν μετὰ τῶν νεκρῶν, καὶ ἔφυγον νυκτός ἀ. χ. διὰ τῶν Αἰτωλικῶν βενῶν εἰς τὴν Βεργαρίαν.

1001.

Τῷ δὲ ἐπομένῳ χιλιεσῷ πρώτῳ ἔτει ἀπὸ Θεογονίας, στρατεῖσας ὁ Βασίλειος μετὰ μεγάλης δυνάμεως εἰς τὴν Βεργαρίαν, καὶ μάχη νικήσας τὸν Σαμὴλ παρὰ τὸν ποταμὸν Ἀξειὸν, ἐκυρίευσεν τὴν πόλιν Βιδήνην, τῶν Σκοπίων, καὶ ἄλλα πολλὰ Βεργαρικὰ φρέρια· πλὴν μόλις διέφυγε τὸν κίνδυνον εἰς τὰς σεναῖς παρόδους τῆ Κίμβα λόγγυς καὶ τῆ Κλειδίου, ὅπε πολεμηθεῖς αἰφνιδίως ἀπὸ τὸν Σαμὴλ, ἐσώθη ἀπὸ τὸν Νικηφόρον Ξιφίαν, τὸν διοικητὴν τῆς Φιλιππυπόλεως, ὁ ὁποῖος ἔλθων ἐν καιρῷ, ὤρμησεν εἰς τὴν ὀπισθοφυλακὴν τῆ ἔχθρῃ, καὶ ἔτρεψεν αὐτὴς εἰς φυγὴν. Τότε ὁ Βασίλειος ἀκολουθῶν τὸν ἔχθρὸν κατὰ πόδας, καὶ λαβὼν αὐτῆ πολλὰς αἰχμαλώτους, ἀπε-

τύφλωσεν αὐτὸς (1), εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῶν ἑκατὸν ἀφῆκεν ἓνα μονόφθαλμον ὀδηγόν, διὰ τὸ νὰ τὸς ὀδηγήσῃ πρὸς τὸν Σαμβήλ, ὁ ὁποῖος βλέπων τῆτο τὸ ἐλεεινὸν θέαμα, ὑπέπεσεν εἰς λειποθυμίαν καὶ σκότος, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀπέθανε. Τῆτον διεδέξατο ὁ υἱὸς Γαβριήλ, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐφονεύθη μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὸν συγγενῆ τε Βλαδίφλαβον. Οὗτος ἀρπάσας τὴν βασιλείαν, καὶ ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς, ἔσειλε πρέσβεις πρὸς τὸν Βασίλειον, καὶ πρῶτον μὲν ὑπέχετο νὰ δεχθῆ πάντα συμβιβασμὸν, καὶ νὰ εἶναι ὑπήκοος καὶ ὑποτελὴς τῆς μοναρχίας, εἶτα δὲ προφασιζόμενος πολλὰ, δὲν ἤθελε νὰ τηρήσῃ τὰς συνθήκας. Ὅθεν ἀποφασίσας ὁ Βασίλειος νὰ ὑποτάξῃ τὴν Βελγαρίαν, ἐστράτευσε καὶ ἐκυρίευσε πολλὰ φρέρια, καὶ εἰς πολλὰς μάχας ἐνίκησε τὸν ἀνδρείον Βλαδίφλαβον, ἕως ἔμετὰ δύο χρόνους, ἐκεῖνος μὲν ἐφονεύθη εἰς τὴν παρὰ τὴν Ἀχρίδον μάχην, οἱ δὲ Βέλγαροι σείλαντες πρέσβεις πρὸς τὸ βασιλικὸν στρατόπεδον, ὑπέχοντο παντελεῖ ὑποταγὴν. Μετ' ὀλίγον ὑπετάχθη καὶ ἡ χήρα τῆ πρώην βασιλέως ὁμῶ μετὰ τῶν τέκνων καὶ πολλῶν ἐκ τῆ βασιλικῆ γένους. Ὡς τόσον, ὁ Γβάτζης, ἀνὴρ ἀνδρείος καὶ καταγόμενος ἀπὸ τῆ βασιλικῆ γένους, μὴ θέλων νὰ ὑποταχθῆ, ἔφυγεν εἰς ὑψηλὰ καὶ δύσβατα ὄρη, ἀποφασίσας ν' ἀντισταθῆ ἕως τέλους. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἠναγκάσθη νὰ ὑποταχθῆ μετ' ὀλίγον, καὶ ἔτιωσ ὁ Βασίλειος ἐπέστρεψε μετὰ πολλῶν αἰχμαλώτων καὶ ὁμήρων εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν, ὅπῃ ὑπεδέξατο αὐτὸν ἡ βεβλή καὶ ὁ λαὸς μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφημίας.

(1) Ὁ Ζωναρᾶς (12' κεφ. 3'.) καὶ ὁ Κεδρηνὸς ἀριθμῶσι τὸς ἔτιωσ ἀποτετυφλωμένους ὡς 15,000 τὸν ἀριθμὸν.

α. χ.
1025.

Μετὰ τὴν κατάπαυσιν τέττε τῷ πολέμῳ, ὅσις ἔλαβεν ἀρχὴν τῷ 995 ἔτει, καὶ ἔπαυσε τῷ 1019, ὁ Βασίλειος ἐσράτευσε εἰς τὴν Ἰβηρίαν. Ἀπόντος δὲ αὐτῷ, ἀπεσάτησαν ὁ Ζιφίας καὶ Νικηφόρος, ὁ υἱὸς τῷ Βάρδα Φωκῷ· ἀλλ' ὁ Ζιφίας καταπειθεὶς ὑπὸ τῷ Βασιλεῖ, ἐδολοφόνησε τὸν συνώμωτον, καὶ ἔτις ἔπαυσε ἡ ἀποσασία. Ἐν ἔτει 1025 ἀπεφάσισεν ὁ βασιλεὺς νὰ πολεμήσῃ τὸς Σαρακηνῶς, οἱ ὅποιοι κατοικήσαντες τὴν Σικελίαν, ἐληλάτην τὰ παραθαλάσσια τῆς Νεαπόλεως καὶ Καλαβρίας, αἱ ὅποιοι ἐπαρχίαι ἦσαν ἔτι ὑποκείμεναι εἰς τὴν μαναρχίαν. Διὸ συναθροίσας μεγάλην ναυτικὴν καὶ πεζικὴν δύναμιν, προέπεμψε τὸν στρατηγὸν Ὀρέσην μετὰ πολλῆς δυνάμεως, διανοόμενος νὰ φθάσῃ καὶ αὐτὸς μετ' ἐπολὺ κατόπιον μετὰ τὸ λοιπὸν σράτευμα· ἀλλ' ἀπέθανε τῷ ἑβδομηκοσῷ ἔτει τῆς ἡλικίας ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ τῷ αὐτῷ 1025 ἔτει, βασιλεύσας ἔτη πεντήκοντα. Ὁ Βασίλειος ἐτίμητο πολλὰ ἀπὸ τῶν ὑπηκόων διὰ τὴν σπεδὴν αὐτῷ περὶ τὰς δημοσίας ὑποθέσεις, καὶ διὰ τὴν εὐτυχίαν εἰς τὸν πολυχρόνιον καὶ φονικώτατον πόλεμον κατὰ τῶν Βελγάρων· ἐπειδὴ δὲ τὸ φιλύποπτον αὐτῷ ἠυξάνετο μετὰ τὴν ἡλικίαν τε, ἔγινε περὶ τὰ ἔσχατα τῆς βασιλείας αὐστηρότατος, καὶ ἐκ τέττε τρομερὸς μᾶλλον ἢ περιπόθητος εἰς τὸς ὑπηκόους. Ἡ παντελής κατάκτησις τῆς Βελγαρίας, τὴν ὁποίαν πολλοὶ πρὸ αὐτῷ εἰς μάτην ἐπεχείρησαν, ἀποκατέστησε τὸ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Βασιλεῖ περιβόητον μεταξὺ τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν βασιλέων.